Projekt „Obywatel Senior”
Biuletyn nr 2

Prawa pacjenta

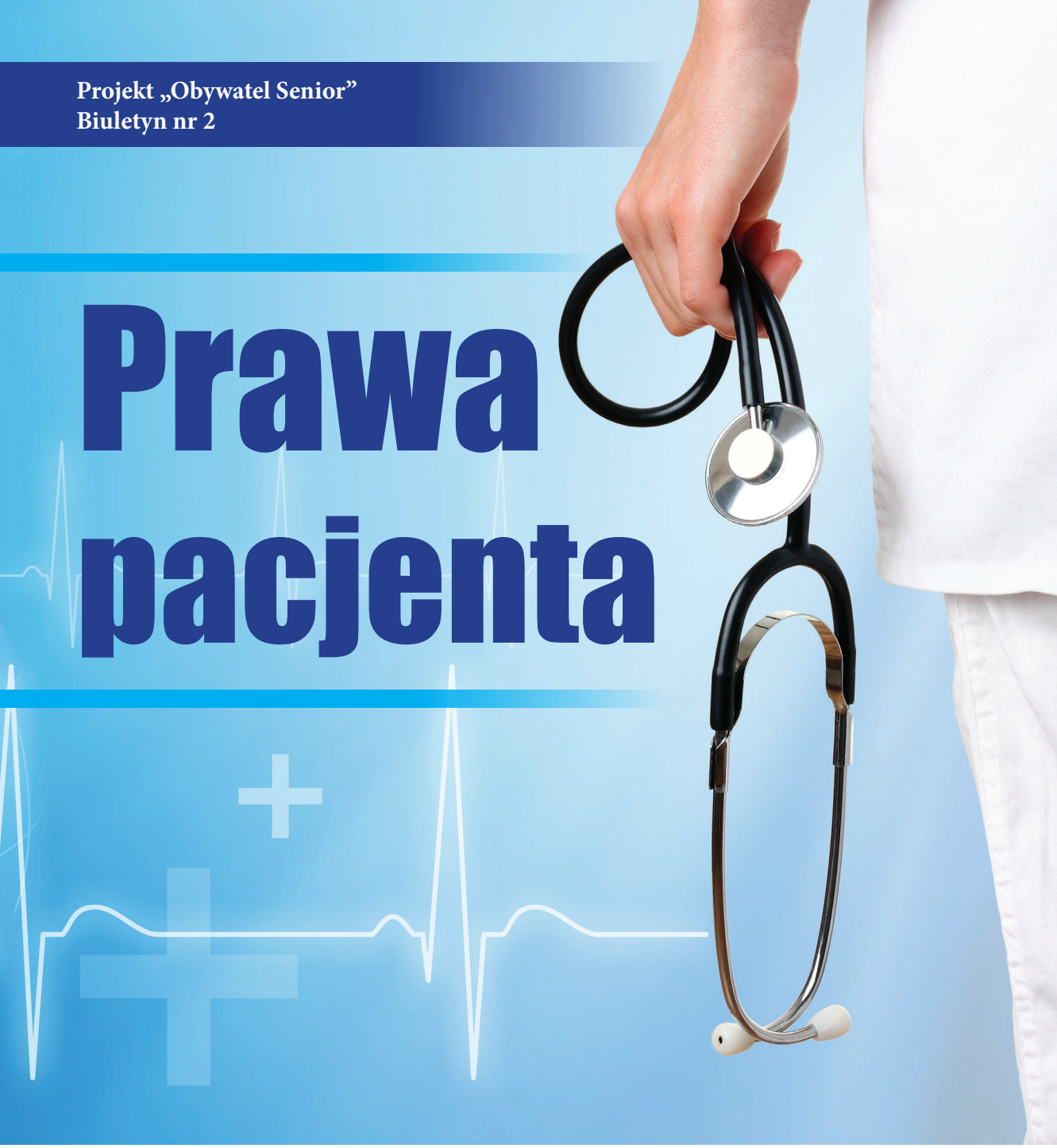

Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracyz nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

SWISS CONTRIBUTION

ECORYS

Euroregion Bałtyk

Jeśli chcemy poznać prawa pacjenta, powinniśmy przede wszystkim zapoznać się z ustawą z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.
Ustawa określa następujące prawa pacjenta:
1) Prawo do świadczeń zdrowotnych.
2) Prawo do informacji.
3) Prawo do zgłaszania działań niepożądanych produktów leczniczych.
4) Prawo do tajemnicy i informacji z pacjentem związanych
5) Prawo do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych
6) Prawo do poszanowania intymności i godności
7) Prawo do dokumentacji medycznej
8) Prawo do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza
9) Prawo do poszanowania życia prywatnego i osobistego
10) Prawo do opieki duszpasterskiej
11) Prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie.

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Prawo to polega m. in. na prawie do świadczeń zdrowotnych odpowiadających aktualnej wiedzy medycznej. Ma także prawo do świadczeń udzielanych z należytą starannością w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym. Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych osoby wykonujące zawód medyczny muszą kierować się zasadami etyki zawodowej. W przypadku ograniczonej możliwości udzielenia świadczeń medycznych, pacjent ma prawo do przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych, procedury ustalającej kolejność do tych świadczeń. Pacjent ma prawo do natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia. Pacjent ma też prawo żądać, aby lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie. Lekarz może jednak odmówić zasięgnięcia opinii lub zwołania konsylium, jeśli uzna żądanie za bezzasadne. Żądanie pacjenta, jak również odmowa jego spełnienia, powinny być odnotowane w dokumentacji medycznej. Analogiczną zasadę stosuje się także do pielęgniarek i położnych: pacjent może się bowiem domagać, aby pielęgniarka (położna) zasięgnęła opinii innej pielęgniarki (położnej).
Pamiętaj! Możesz żądać świadczeń zdrowotnych odpowiadających aktualnej wiedzy medycznej !

PRAWO DO INFORMACJI

Prawo to dotyczy następujących rodzajów informacji:
1) Przystępnej informacji o stanie zdrowia pacjenta, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowa-

nia albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu. Pacjent lub jego ustawowy przedstawiciel mają prawo do wyrażenia zgody na udzielenie powyższych informacji innym osobom. Pacjent ma prawo także żądać, aby lekarz nie udzielił mu tych informacji. Po uzyskaniu informacji, pacjent ma prawo przedstawić lekarzowi swoje zdanie w tym zakresie.

2) Dostatecznie wczesnej informacji o zamiarze odstąpienia przez lekarza od leczenia pacjenta i wskazania przez tego lekarza możliwości uzyskania świadczenia zdrowotnego u innego lekarza lub podmiotu udzielającego świadczeń medycznych.

3) Prawa do informacji o prawach pacjenta określonych w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych, uwzględniającej ograniczenia tych praw.

Pamiętaj! Masz prawo do informacji m. in. o swoim stanie zdrowia oraz o prawach pacjenta!

PRAWO DO ZGŁASZANIA DZIAŁAŃ NIEPOŻĄDANYCH PRODUKTÓW LECZNICZYCH

Pacjent ma prawo zgłaszać działania niepożądane produktów leczniczych osobom wykonującym zawód medyczny, Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych lub podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu.

Pamiętaj! Masz prawo zgłaszać działania niepożądane produktów leczniczych!

PRAWO DO TAJEMNICY I INFORMACJI Z PACJENTEM ZWIĄZANYCH

Pacjent ma prawo do zachowania w tajemnicy przez osoby wykonujące zawód medyczny, w tym udzielające mu świadczeń zdrowotnych, informacji z nim związanych, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu medycznego. W celu realizacji tego prawa, osoby wykonujące zawód medyczny są obowiązane zachować w tajemnicy informacje związane z pacjentem, w szczególności ze stanem zdrowia pacjenta. Osoby wykonujące zawód medyczny są związane tajemnicą również po śmierci pacjenta. Niekiedy jednak przepisy prawa zwalniają z obowiązku zachowania tajemnicy; tak jest np. w sytuacji, gdy zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla zdrowia lub życia pacjenta lub innych osób.

Pamiętaj! Osoby udzielające świadczeń zdrowotnych obowiązane są do zachowania tajemnicy związanych z pacjentem!

PRAWO DO WYRAŻENIA ZGODY NA UDZIELENIE ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH

Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody, po uzyskaniu informacji w zakresie stanu zdrowia pacjenta, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.

Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych przez lekarza. W przypadku zabiegu operacyjne-

go albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, zgodę wyraża się w formie pisemnej.
Pamiętaj! Możesz wyrazić zgodę na udzielanie świadczeń lub odmówić takiej zgody po uzyskaniu informacji na temat m. in. stanu zdrowia, proponowanych metod leczniczych, dających się przewidzieć następstw ich zastosowania albo zaniechania !

PRAWO DO POSZANOWANIA INTYMNOŚCI I GODNOŚCI PACJENTA

Pacjent ma prawo do poszanowania intymności i godności, w szczególności w czasie udzielania mu świadczeń zdrowotnych. Prawo to obejmuje także prawo do umierania w spokoju i godności. Pacjent znajdujący się w stanie terminalnym ma prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i innych cierpień. Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna osoba bliska. Osobą blisko w rozumieniu ustawy jest małżonek, krewny lub powinowaty do drugiego stopnia w linii prostej, przedstawiciel ustawowy, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu lub osoba wskazana przez pacjenta
Osoba wykonująca zawód medyczny udzielająca świadczeń zdrowotnych pacjentowi może odmówić obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w przypadku istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta. Odmowę odnotowuje się w dokumentacji medycznej. W celu realizacji omawianego tu prawa, osoba wykonująca zawód medyczny ma obowiązek postępować w sposób zapewniający poszanowanie intymności i godności pacjenta. Osoby wykonujące zawód medyczny, inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych, uczestniczą przy udzielaniu tych świadczeń tylko wtedy, gdy jest to niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia lub wykonywanie czynności kontrolnych. Uczestnictwo, a także obecność innych osób wymaga zgody pacjenta. Pamiętaj! Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna osoba bliska!

PRAWO PACJENTA DO DOKUMENTACJI MEDYCZNEJ

Pacjent ma prawo do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych. W dokumentacji tej zamieszcza się m. in. opis stanu zdrowia pacjenta lub udzielonych mu świadczeń zdrowotnych. Dokumentacja medyczna jest udostępniana pacjentowi, jego przedstawicielowi ustawowemu (np. rodzicowi osoby małoletniej) bądź osobie upoważnionej przez pacjenta, a także innym podmiotom i organom wskazanym w przepisach. Dokumentacja jest udostępniana :
1) do wglądu, w tym także do baz da-

nych w zakresie ochrony zdrowia, w siedzibie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych;
2) poprzez sporządzenie jej wyciągów, odpisów lub kopii;
3) poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, jeżeli uprawniony organ lub podmiot żąda udostępnienia oryginałów tej dokumentacji.
Za sporządzenie odpisów, kopii lub wyciągów podmiot udzielający świadczeń może pobierać opłatę, której wysokość jest też przez ten podmiot określana. Wysokość tej opłaty nie może być jednak dowolna, gdyż wynika z ustawy. I tak, opłata za:
1) jedną stronę wyciągu lub odpisu dokumentacji medycznej – nie może przekraczać 0,002 przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego na podstawie odrębnych przepisów;
2) jedną stronę kopii dokumentacji medycznej – nie może przekraczać 0,0002 przeciętnego wynagrodzenia;
3)sporządzenie wyciągu, odpisu lub kopii dokumentacji medycznej na elektronicznym nośniku danych, jeżeli podmiot wykonujący działalność leczniczą prowadzi dokumentację medyczną w postaci elektronicznej – nie może przekraczać 0,002 przeciętnego wynagrodzenia.
Opłaty jednak nie pobiera się, w przypadku udostępniania dokumentacji w związku z postępowaniem prowadzonym przed wojewódzka komisją do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych.
Jak długo przechowuje się dokumentację ?
Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych przechowuje dokumentację medyczną przez okres 20 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym dokonano ostatniego wpisu. Istnieją jednak wyjątki dotyczące:
1) dokumentacji medycznej w przypadku zgonu pacjenta na skutek uszkodzenia ciała lub zatrucia, która jest przechowywana przez okres 30 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpił zgon;
2) zdjęć rentgenowskich przechowywanych poza dokumentacją medyczną pacjenta, które są przechowywane przez okres 10 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym wykonano zdjęcie;
3) skierowań na badania lub zleceń lekarza, które są przechowywane przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym udzielono świadczenia będącego przedmiotem skierowania lub zlecenia;
4) dokumentacji medycznej dotyczącej dzieci do ukończenia 2. roku życia, która jest przechowywana przez okres 22 lat.
Po upływie powyższych okresów podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych niszczy dokumentację medyczną w sposób uniemożliwiający identyfikację pacjenta.
Pamiętaj! Możesz zażądać udostępnienia dokumentacji medycznej na zasadach określonych ustawą !

PRAWO DO ZGŁOSZENIA SPRZECIWU WOBEC OPINII ALBO ORZECZENIA LEKARZA

Pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy mogą wnieść sprzeciw wobec opinii albo orzeczenia lekarskiego, jeżeli opinia albo orzeczenie ma wpływ na prawa lub obowiązki pacjenta wynikające z przepisów prawa. Przepisów tych nie stosuje się w przypadku postępowania odwoławczego od opinii i orzeczeń uregulowanego w odrębnych przepisach.

Sprzeciw wnosi się do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia przez lekarza orzekającego o stanie zdrowia pacjenta. Sprzeciw wymaga uzasadnienia, w tym wskazania przepisu prawa, z którego wynikają prawa lub obowiązki. Komisja Lekarska na podstawie dokumentacji medycznej oraz, w miarę potrzeby, po przeprowadzeniu badania pacjenta, wydaje orzeczenie niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia wniesienia sprzeciwu.
Pamiętaj! Masz prawo wnieść sprzeciw wobec opinii lub orzeczenia lekarskiego!

PRAWO DO POSZANOWANIA ŻYCIA PRYWATNEGO I OSOBISTEGO

Pacjent przebywający w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami. Pacjent ma prawo także do odmowy kontaktu z tymi osobami.
Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej (czyli opieki, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych).
Pacjent ponosi koszty realizacji prawa do kontaktu oraz prawa do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej, jeżeli realizacja tych praw skutkuje kosztami poniesionymi przez podmiot leczniczy wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.
Wysokość opłaty rekompensującej koszty ustala kierownik podmiotu, uwzględniając rzeczywiste koszty realizacji praw,
Informacja o wysokości opłaty oraz sposobie jej ustalenia jest jawna i udostępniana w lokalu przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego.
Pamiętaj! Masz prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej na zasadach określonych ustawą!

PRAWO DO OPIEKI DUSZPASTERSKIEJ

Pacjent przebywający w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne ma prawo do opieki duszpasterskiej. W sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia podmiot leczniczy jest obowiązany umożliwić pacjentowi kontakt z duchownym jego wyznania. Koszty realizacji tych praw ponosi podmiot leczniczy, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.
Pamiętaj! Masz prawo do opieki duszpasterskiej na zasadach określonych przepisami!

PRAWO DO PRZECHOWYWANIA RZECZY WARTOŚCIOWYCH W DEPOZYCIE

Pacjent przebywający w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne ma prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie. Koszty ponosi podmiot leczniczy, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.
Pamiętaj! Masz prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie na zasadach określonych przepisami!

RZECZNIK PRAW PACJENTA

Rzecznik Praw Pacjenta jest centralnym organem administracji rządowej, właściwym w celu ochrony praw pacjentów. Wnioski kierowane do Rzecznika są wolne od opłat. Rzecznik wszczyna postępowanie wyjaśniające jeśli poweźmie wiadomość co najmniej uprawdopodobniającą naruszenia praw pacjenta, obejmującą w szczególności oznaczenie wnioskodawcy, oznaczenie pacjenta, którego praw dotyczy sprawa, zwięzły opis stanu faktycznego.

Ogólnopolska bezpłatna infolinia Rzecznika Praw Pacjenta: 800 - 190 - 590
(z tel. stacjonarnych i komórkowych) czynna pn. - pt. w godz. 9.00 - 21.00
Biuro Rzecznika Praw Pacjenta ul. Młynarska 46 01-171 Warszawa
Sekretariat: tel.: (22) 532 - 82 – 50 fax.: (22) 532 - 82 – 30 sekretariat@bpp.gov.pl
strona internetowa: www.bpp.gov.pl

POSTĘOWANIE PRZED WOJEWÓDZKĄ KOMISJĄ DO SPRAW ORZEKAZNIA O ZDARZENIACH MEDYCZNYCH

Ustawa przewiduje też możliwość wszczęcia postępowania przed wojewódzką komisją do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych. Postępowanie to jest alternatywą dla postępowania sądowego i będzie mogło znaleźć zastosowanie jedynie w przypadku zdarzeń medycznych będących następstwem udzielenia świadczeń zdrowotnych w szpitalu. Jeżeli na skutek np. leczenia niezgodnego z aktualną wiedzą medyczną doszło do zakażenia czynnikiem chorobotwórczym, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia albo śmierci pacjenta - można wszcząć postępowanie przed komisją, celem ustalenia, czy zdarzenie, którego następstwem była szkoda majątkowa lub niemajątkowa stanowiło zdarzenie medyczne. Jeśli komisja orzeknie, że było to zdarzenie medyczne- wnioskodawca jest uprawniony do odszkodowania i zadośćuczynienia. Orzeczenie komisji jest dla ubezpieczyciela wiążące w zakresie uregulowanym ustawą.

Powiatowy Rzecznik Konsumentów przyjmuje w Starostwie Powiatowym w Bochni,
ul. Kazimierza Wielkiego 31, pokój nr 219, godziny urzędowania: poniedziałek od 8:00 do 16:00,
wtorek-czwartek 7:30 – 15:30, piątek dzień wewnętrzny, tel. 14 615 37 00 lub 14 615 37 58,
e- mail: konsumenci@powiat.bochnia.pl

Punkt Informacyjno-Ewidencyjny Narodowego Funduszu Zdrowia
mieści się w budynku Starostwa Powiatowego w Bochni pokój nr 6, parter.
Czynny w godzinach:
poniedziałek-wtorek: 8.00-12.00, środa: 10.00-14.00, czwartek-piątek: 8.00-12.00
tel. 14 611 79 57

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni
ul. Windakiewicza 9/5, tel. 14 611 97 40
e-mail: pcprbochnia@wp.pl strona internetowa: www.bochnia.pcpr.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni
ul. Kolejowa 14, tel: 14 615 39 10
e-mail: mopsbochnia@wp.pl strona internetowa: www.mopsbochnia.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni (dla obszaru Gminy Bochnia)
ul. Kazimierza Wielkiego 26, tel : 14 611 67 76
e-mail gopsbochnia@poczta.onet.pl strona internetowa: www.bochnia-gmina.pl/gzps.htm

Samodzielny Publiczny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Floris 22, tel. 14 612 48 66
e-mail: spmzoz@bochnia.pl strona internetowa: www.zoz.bochnia.pl

Miejski Dom Kultury,
ul. Regis 1 tel. 14 611 69 35,
e-mail: mdk@bochnia.pl strona internetowa: www.mdk.bochnia.pl
Kino REGIS tel. 14 611 69 35 w. 27
e-mail: kinoregis@bochnia.pl str5ona internetowa: www.kino.bochnia.pl

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Wiktora w Bochni,
ul. Mickiewicza 5, tel. 14 612-22-32, 14 612-21-03,
e-mail: biblioteka@biblioteka-bochnia.pl strona internetowa: www.biblioteka-bochnia.pl

Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni,
Rynek 20, tel. 14 612-24-26 14 612-32-85
e-mail: kontakt@muzeum.bochnia.pl strona internetowa: www.muzeum.bochnia.pl

Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga w Bochni”
Biuro projektu „Obywatel Senior”
32-700 Bochnia , ul. Wyspiańskiego 25
tel./fax 14 6351117
bochnia@kolping.pl
FORUM SENIORA: www.kolping-bochnia.pl

KOLPING
Bochnia